

57de Møde.

Onsdag den 18. Januar Kl. 1.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af første Behandling af Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen.

Forhandlingen genoptoges:

P. Munch: Den Forhandling om dette Lovforslag, som fandt Sted i Gaar, kan ikke siges at have været af meget opmuntrende Karakter for den højtærede Indenrigsminister. Ordføreren for Partiet Venstre (Elgaard) gav Udtryk for en meget behersket Tilfredshed. Ordføreren for Socialdemokratiet (Borgbjerg) øvede en meget saglig, meget indgaaende og meget stærk Kritik overfor Lovforslaget. Ordføreren for det konservative Folkeparti (Christmas Møller) fortsatte med den Kritik, der var fremkommet fra socialdemokratisk Side, og føjede dertil Udtryk for en stærk politisk Bitterhed, kan jeg gerne sige, overfor den Minister og det Ministerium, overfor hvilket han i øvrigt tilkendegav sin meget store Tilfredshed med Hensyn til dets almindelige Karakter.

Naar vi ser paa Lovforslaget, finder den Maade, hvorpaa det blev modtaget her, ogsaa sin naturlige Forklaring i dets Indhold og Karakter. To Bevæggrunde anføres for, at man nu rejser denne Sag igen saa kort Tid efter de sidste mislykkede Forsøg. Begge Bevæggrunde knytter sig til visse Stemninger i Befolkningen. Den første Stemning er den, der gaar ud paa, at det var ønskeligt, om Folketingets Medlemstal blev indskrænket. Den knytter sig dels til Forestillingen om, at man derigennem kan opnaa en vis Besparelse, dels til Tanken om, at man skulde kunne opnaa et hurtigere Arbejde paa Rigsdagen ved en saadan Indskrænkning. Den anden er Forestillingen om, at de gamle Enmandskredse skulde kunne komme til Ære og Værdighed igen, og de Følelser, som i Befolkningen fra gamle Dage kan siges at være knyttet til dem, derigennem faa en Genopstandelsestid. De to Formaal, man saaledes har sat sig med Lovforslagets Udarbejdelse, kan være særdeles tiltalende.

Begge Stemninger findes i Befolkningen, og det kan være ønskeligt at imødekomme dem, hvis det er muligt uden at komme i Modstrid med andre afgørende Hensyn. Men jeg maa tilstaa, at det forekommer mig, at saaledes som Lovforslaget nu er formet, er det paa ingen Maade lykkedes at løse denne Opgave og at naa det Maal, man har sat sig.

De to Formaal, der tilstræbes ved Indskrænkningen, skulde jo være Sparsommelighed og hurtigere Arbejde. Hvad angaar Sparsommeligheden, er det sagt i Gaar — og det springer jo i Øjnene —, at dette Hensyn ikke ved det foreliggende Lovforslag tilfredsstilles paa en Maade, der virkelig betyder noget. Den Diætbesparelse, der kan være Tale om, er med Rette regnet til omkring 130 000 Kr. Det er saadant noget som $\frac{1}{12}$ af det Beløb, som det ærede Retsforbund forleden havde fundet paa Finansloven at spare, uden at det lykkedes derigennem at gøre noget særdeles dybt Indtryk paa Tinget, og vistnok ogsaa uden at det lykkedes at gøre stærkt Indtryk paa andre. Det er jo en Selvfølge, at naar man naar til en Nedgang i Medlemstal, der bringer en saadan Besparelse i Diæter, kan dette ikke komme til at berøre paa nogenlunde betydelig Maade Rigsdagens samlede Udgifter, der i saa høj Grad hviler paa, at hele det almindelige Maskineri til daglig maa holdes i Gang heroppe i Bygningen. Alt, hvad der foregaar i denne Henseende nu, vil jo paa ganske tilsvarende Maade foregaa i en Rigsdag med det noget mindre Medlemstal og blive nøjagtigt lige saa dyrt, som det er nu. Hvis der i den Henseende skulde opnaas en Besparelse, maatte man gaa til den anden Tanke, som gaar ud paa at sige: Den ene af Rigsdagens nuværende Afdelinger, Landstinget, er efter den foregaaede Udvikling ikke længere paakrævet som Led i vort Forfatningsmaskineri. Hvis man vilde erkende dette, kunde man naturligvis naa til en Besparelse, der formodentlig vilde kunne naa op til en $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. eller saa om Aaret, idet en stor Del af de almindelige Udgifter, der knytter sig til Rigsdagen, da ogsaa vilde kunne bortfalde.

Spørger man om det andet Hensyn: den hurtigere Behandling af Sagerne, ved jeg, der er en vis almen Fornemmelse af, at hvis man havde færre Rigsdagsmænd, vilde man blive hurtigere færdig med Forhandlingerne her i Tinget og formodentlig ogsaa med Forhandlingerne i Udvalgene. Jeg maa tilstaa, at jeg tror ikke det alermindste derpaa. Med Hensyn til For-